

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

2. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสถานการณ์ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 7.3 ล้านครัวเรือนทั่วประเทศ ต้องเผชิญปัญหาและได้รับความเดือดร้อนต่างๆ ทั้งด้านการผลิต รายได้ และคุณภาพชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนภัยธรรมชาติ ได้ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเกษตรกรเป็นอย่างมาก ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำเป็นที่แต่ละหมู่บ้าน การเกษตรจะต้องมีข้อมูลที่ถูกต้อง มีแผนการพัฒนาการเกษตรเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่ดี และเหมาะสม ตลอดจนการเฝ้าระวังและแจ้งเหตุภัยธรรมชาติเหตุการณ์ฉุกเฉินทางการเกษตรต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในการที่จะได้ดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือ ได้อย่างทันต่อเหตุการณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการให้บริการแก่เกษตรกรในระดับพื้นที่ของหมู่บ้านมาโดยตลอด และมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 16 หน่วยงาน ที่ดำเนินงานด้านอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ในแต่ละสาขาที่หน่วยงานนั้น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยอยู่ภายใต้ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. 2563 และในส่วนของการดำเนินงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายอาสาสมัครเกษตร ดำเนินการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และแต่งตั้งคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อกำหนดนโยบาย/แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องมีการจัดประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้เป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรให้มีความรู้ ทักษะการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ พร้อมทั้งส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครเกษตร และหน่วยงานภาคีเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร รวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจและเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในรูปแบบต่าง ๆ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร และสนับสนุนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.2 เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร และเป็นเครือข่ายการทำงานในพื้นที่

3.3 เพื่อเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานให้แก่อาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

4.1 เป้าหมาย

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ทั้ง 7 อำเภอ รวมจำนวน 70 ราย

4.2 สถานที่ดำเนินการ

7 อำเภอ

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 ขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร

5.2.1 ประชุมคณะกรรมการ

1) ประชุมคณะกรรมการบริหารอาสาสมัครเกษตรจังหวัด (จังหวัด) 15 คน

2) ประชุมคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรจังหวัด (อกษจ.) (จังหวัด) 11 ราย

เพื่อกำหนดนโยบาย แนวทางบูรณาการงาน การส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตร/อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ตลอดจนแก้ไขปัญหาอุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

5.2 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการวางแผนจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ แผนการถ่ายทอดความรู้ การจัดเวที และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เพื่อให้มีความรู้ และทักษะด้านต่างๆ และมีกระบวนการปฏิบัติงานตามโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้ง ประสานความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในหมู่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.1 จัดทำเวทีพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

สำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) อำเภอละ 10 ราย ที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติ การเป็น Smart Farmer เข้าร่วมเวทีพัฒนาศักยภาพ เพื่อวิเคราะห์ตนเองและวางแผนการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร วางแผนการประเมินผลงานของ อกม. อบรมเพิ่มองค์ความรู้ เสริมสร้างความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตร ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. 2563 ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตร การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร การติดตามสถานการณ์การสำรวจแปลงพยากรณ์ การปฏิบัติงาน

ที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและชุมชน ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ และสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารให้ชัดเจนตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงาน

5.2.2 จัดทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) อำเภอละ 10 ราย ที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติการเป็น Smart Farmer รวมจำนวน 70 ราย เข้าร่วมประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่และภารกิจของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ในการสนับสนุนงานด้านการเกษตร พร้อมทั้งวางแผนการปฏิบัติร่วมกับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตร การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร การติดตามสถานการณ์การสำรวจแปลงพยากรณ์ การใช้เครื่องมือสื่อสารสมาร์ทโฟน และสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารให้ชัดเจนระดับหมู่บ้าน ในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานในพื้นที่

หมายเหตุ : 1. สามารถปรับปรุงแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น และการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

2. สำนักงานเกษตรอำเภอจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน หลังจากดำเนินกิจกรรมครบถ้วน

6. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2564			ปี 2565								
	ต.ค. 64	พ.ย. 64	ธ.ค. 64	ม.ค. 65	ก.พ. 65	มี.ค. 65	เม.ย. 65	พ.ค. 65	มิ.ย. 65	ก.ค. 65	ส.ค. 65	ก.ย. 65
ขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร												
1. ประชุมคณะกรรมการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรจังหวัด								★				
2. ประชุมคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรจังหวัด			★									
ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน												
1. จัดทำเวทีพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน				★								
2. จัดทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน					★							

7. ระยะเวลา

ระหว่างเดือนตุลาคม 2564 - เดือนมิถุนายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (Output)

1) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน จำนวน 70 ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้และให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 70 ราย ได้ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการพัฒนาสามารถปฏิบัติงานตามกระบวนการโครงสร้างการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร และเกิดการเชื่อมโยงงานอาสาสมัครเกษตร

3) เครือข่ายอาสาสมัครเกษตร/อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน จำนวน 70 ราย ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย สนับสนุนการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

8.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

1) มีนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้การปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้และมีองค์ความรู้ที่จำเป็นในการให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้รวดเร็วและทั่วถึง

3) เกิดเครือข่ายการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

8.3 ตัวชี้วัด

- เชิงปริมาณ ร้อยละ 75 ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ได้รับการพัฒนาทักษะตามบทบาทหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- เชิงคุณภาพ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และให้บริการช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงาน และเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ในการพัฒนางานด้านการเกษตรในพื้นที่ พร้อมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายการปฏิบัติงาน ประสานความช่วยเหลือ เพื่อให้เกษตรกรได้รับการบริการที่รวดเร็วและทั่วถึง

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

1) ชื่อ นายเจษฎา กาพย์ไชย

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

2) ชื่อ นางสาวพิชญากัศ บุญมาปะ

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

โทร.๐-๕๓๖๑-๒๐๒๓ โทรสาร.๐-๕๓๖๑-๑๙๕๓

E-mail : maehongson@doae.go.th
